(Nro. 204.)

GAZETA LWOWSKA.

We Srodę Nro. 104. 6. Września 1820.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Listy z Buenos-Ayres datowane pod d. 1. Czerwca donoszą, iż od czasu zmiany w Rządzie w pierwszych dniach Maia nic ważnego nie zaszło. Don Ramon Maxia sprawował ciągle obowiązki naywyższego Dyrektora a D. Manuel Obligado Prezydenta Junty. Związki z Chili zostały znowu otwarte. Wiadomości z Valparaiso dochodziły do d. 24. Kwietnia. Pewną iest rzeczą, iż Bolivar wszedł był w układy z San Martinem, aby wspólnie z woyskami Venezuelańskiemi i Chiliyskiemi tak morzem iak lądem uderzyć na Quayaquil.

Jak wiadomo, przybyło do Jamaiki w ostatnich dniach miesiąca Czerwca z legionu Irlandzkiego 800 ludzi, którzy pod sprawą Admirała Briona byli w służbie powstańców na stałym lądzie. List z Jamaiki donosi o tym obszerniey i dodaie ieszcze inne wiadomości następuiące: „Powstańcy w posiadłościach Hiszpańskich, maią tylko iedno stanowisko ku wschodowi Prowincyi Venezuelli a tem iest Oronoko, do którego liczyć można wyspę S. Małgorzaty będącą w nayopłakańszym stanie. Z tych to dwóch punktów wysłali powstańcy swoie wyprawy, z których iedna pod wodzą Bolivara zaięła w roku zeszłym Santa-Fe, i z tąd wyprawiali znowu oddziały w głąb kraiu dla rozszerzania rewolucyi. W nayodległeyszych i naymniey zaludnionych częściach osiągniono zamiar, chociaż mieszkańcy zmordowani spustoszeniem, woleliby byli raczey nie należeć do żadney strony. Sposob ten myślenia mieszkańców dał powod powstańcom do groźb przeciwko prowincyiom: Kartageny i Santa-Martha zewszystkich nayznacznieyszych; atoli zamiary ich niemogły przyprowadzone bydź do skutku. Wyprawa złożona z 1000 ludzi pod rozkazami Pułkownika Montillo zaięła wprawdzie w dniu 12. Marca Rio-de-la-Hacha i wyruszyła przeciwko Valle Duper, miastu połączonemu około 150 mil w głębi kraiu, lecz skoro nadciągnął korpus woyska Królewskiego z Santa Martha, cofnął się Montillo po nieiakich potyczkach do Rio-de-la-Hacha. Tu Irlandczykowie składaiący po naywiększey części wyprawę, zaczęli się upominać o zaległy żołd i dopełnienie przyrzeczeń, dla których wywabiono ich z domów. Ponieważ zaś widzieli, że żądania ich są próżnemi, sprzykrzywszy sobie widoki śmierci i spustoszenia, którym wystawieni byli, oświadczyli, aby ich odesłano na iednę z wysp Angielskich. Od tey chwili wszczął się nieład i grabieże, nakoniec zniechęceni wsiedli na okręty kupieckie zabrane gwałtem i zawiezionemi zostali do Jamaiki, gdzie w naywiększey przybyli nędzy; niektórzy z nich od kilku dni nic nie iedli; o eskadrze Briona nie masz wiadomości. Ten to iest koniec wyprawy, która, iak nam od dwóch miesięcy głoszono miała uwolnić prowincyie nadbrzeżne Nowey Grenady, i ieżeli wyprawa ta nie skończyła się tak smutnie iak owa przeciwko Portebello, to w wielu względach ma dużo z nią podobieństwa. — Handel iest tu zupełnie zatamowany. Z powodu, że Lord Cochrane krąży po morzu spokoynem, kupcy nie przybywaią po towary przez ciaśninę Panamską. Mało mamy odbytu, bo oprócz portów stałego lądu będących w posiadaniu Roialistów z innemi nieprowadziemy handlu a i w tych woyna zmnieysza zwyczayne zużycie towarów. Roialiści maią w Wenezueli i Nowey Grenadzie znaczne siły, lecz te nie mogą bydź wszędzie użyte. Morillo dowodzi pięknemu korpusowi zasłaniącemu prowincyie nadbrzeżne, Boliwar nie waży się go zaczepiać. La Torre, Calzado i Sanchez de Lima dowodzą dywizyiami w Nowey Grenadzie i trzymaią w mocy swoiey naylepsze części kraiu. Mieszkańcy uciekaią w góry i lasy, by uszli od zaciągu do woyska tak dla iedney, iak i drugiey strony, ponieważ wyniszczeni są długo trwaiącą i z wielkim spustoszeniem i rozlewem krwi prowadzoną woyną. Piędziesiąt lat nie-

)(

zdołaią przywrócić owe prowincyie do tego stanu, w iakim były przy początku wieku teraźnieyszego.“

Portugaliia Brazyliia i Algarbiia.

Podług wiadomości z Rio-de-Janeiro z dnia 3. Czerwca b. r.: Na przedstawienie Lorda Beresford rozkazał Król, aby znaczne summy pieniężne wydane i przewiezione były do Lizbony, na zapłacenie żołdu dla woyska.

Hiszpaniia.

Kuryier Londyński z d. 7. Sierpnia donosi o wiadomościach udzielonych niedawno z Gazet Francuzkich względem rozruchów w Galicyi z następuiącym wstępem: „Wiadomości z Hispanii donoszą o przeciwrewolucyi, którą nie należy uważać za małoznaczącą: o to są zwyczayne skutki owych sławnych rewolucyy, które pochodzą od uzbroioney kupy żołnierzy i obłąkanego pospólstwa.“

Wiadomości z Galicyi dochodzące do d. 29. Lipca donoszą o zupełney porażce woyska, które przeszło rzekę Minhio i o rozproszeniu stronników Junty Apostolskiey; dowodzcy ich zbiegli znowu do Portugalii; Władze Portugalskie wezwane, aby aresztowali zbiegłych, odpowiedziały: iż w tey mierze przedsięwzięły środki, lecz nikogo nie mogły poymać, ponieważ dowodzcy owych zbiegów nie są im dokładnie znani. Posłano im teraz opisanie ich osób. Aresztowanie Arcybiskupa w Santiago podaią wątpliwości.

Wyspa S. Heleny.

Naynowsze wiadomości z wyspy St. Heleny donoszą, iż Napoleon Bonaparte iest zdrowszy od czasu, iak więcey używa przechadzki. Hrabina Bertrand, u którey często przebywa przyięła do swoich dzieci za guwernantkę młodą i piękną Angielkę, która mu się bardzo podoba.

Wyspy Jońskie.

Fregata Angielska krążąca przed portem Itaki zabroniła wniyścia do portu tegoż sześciu okrętom z Flotty Tureckiey, dopókiby nie miały pozwolenia od Posła W. Brytanii w Konstantynopolu. Reis Efendi uskarżał się na to, lecz odebrał od Sir Robert Listona następuiącą odpowiedź, „Powyższe zabronienie zasadza się na środkach lekarskich uznanych przez same W. Portę, która uchwaliła, że zawiianie do portów położonych ku zachodowi wyspy Cerigo tylko w potrzebie dozwalane bydź powinno.“ Po nieiakich układach, dał Sir Robert Liston zezwolenie zawinienia do portów Jońskich niedawno wyszłey eskadrze z Konstantynopola.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Król z powodu śmierci Xiężny York przedłuży pobyt swoy w Windsorze. Królowa wstrzymała się na nieiaki czas do przyymowania codziennie podawanych iey adressów, chociaż śmierć iey bratowey i krewney nie została iey urzędownie oznaymioną.

Królowa zaięła była dom Brandenburgski na d. 4. z. m. opuściła go iednak z powodu nieprzyiemney woni z farby oleyney i przeniosła się znowu na ulicę Portmanstreet. Tymczasem słychać, że naięła dom na ulicy St. James Square blisko pałacu Carlton, a obok domu Lorda Castlereagha.

Gazeta Francuzka Kuryier donosi z Calais, iż Gazeta nadzwyczayna wyszła na d. 9. wieczorem w Londynie ogłosiła zawieszenie sprawy przeciwko Królowey na czas nieoznaczoy.

Gazeta Times donosi: „Ważne zaszły oświadczenia pomiędzy Krolem i Królową. Królowa posłała dnia 8. Sierpnia list do Króla, w którym prosiła go, aby się z nim widzieć mogła, oddano Królowi list ten o godzinie 8 z rano w Windsor, o godzinie 4 odebrała Królowa odpowiedź w domie Brandenburgskim, poczem posłała zaraz po Lorda Liverpool, ktory do niey przybył o godzinie 10 w nocy.

Stały ląd, które, o Kapitan Cok w trzeciey swoiey podróży około świata naprożno szukał na morzu południowem, odkryty został teraz przez Kapitana Smith pod 62 stopniem 30 minut. szerokości południowey, nazwany od niego Nowo południową Szkocyią i zaięty został w posiadanie W. Brytanii w imieniu Króla. Klima iest tego kraiu umiarkowane, brzegi wysokie zdaią się nie bydź zaludnione, atoli zdolne do uprawy; cały kray podobny iest wybrzeżom Norwegii.

Francyia.

Król dał prywatne posłuchania d. 12. Sierpnia Xięciu Fernan Nunez byłemu Posłowi Hiszpańskiemu i Baronowi Marander, mianowanemu Ministrem Francuzkim do Hamburga. Poczem Król Jego Mość pracował z Xięciem Richelieu.

W biórze gazety codzienney otworzono składkę dla Desbiez żołnierza 4 pułku gwardyi Królewskiey i Paulmier, którzy przytrzy-

nali zaboycę Xięcia Berry. Składka ta zamknięta w dniu 15. Lipca wyniosła 25704 franków 75 centymów; rachuiąc drugą podobnie otworzoną w Montauban wynoszą obiedwie razem 24956 frank. 25 centymów. Summę tę podzielono w biórze gazety codzienney pomiędzy Desbieza i Paulmiera.

Były Arcybiskup Mechleński Pradt otrzymawszy wiadomość, że przeciwko niemu wytoczona została sprawa, pospieszył z Auvergne do Paryża.

Włochy.

Eskadra Królewska wysłana z Neapolu przyięta była przyiaźnie w Palermo z resztą nie wdano się z nią w żadne układy. Jeden z tych okrętów przybył dzisiay do Neapolu i przywiozł deputacyię do Jego Królewicowskiey Mości Następcy Tronu, czego zaś ta żąda, niewiadomo.

Gazety publiczne z Rzymu z d. 9. Sierpnia donoszą co następuie: Na doniesienie Policyi Marsylskiey iż tam skradziono paszporta *in bianco* (nie zapisane) i z boiaźni, że takowych mogliby użyć mieszkańcy Maiorki dla uyścia z tey wyspy i rozszerzania panuiącey tamże zarazy, posłano oddziały woyska ku brzegóm Państw Papiezkich położonych na brzegach morza południowego dla wzmocnienia tamecznych załog. W Civitavechia maią uzbroić dwa baty kanonierskie, których tam dotąd nie było, aby krążyły tak w porcie iakoteż przy uyściu Tybru. Hrabia Forbin Jeneralny Dyrektor Królewskich Muzeów w Paryżu przybył tutay z podróży swoiey do Sycylii; łącznie z innemi artystami Francuzkiemi nabył on tam bogatych zbiorów. Podobnie przybył tu z tamtąd Professor architektury w Berlinie P. Linsan; za wsparciem Dworu Berlińskiego udadź się ma przez Livorno do Egiptu i Azyi mnieyszey. W Benewencie i Pontecorvo panuie ciągle nieład. Rząd oddał miasta te ich własnemu losowi, w przekonaniu, że same niebawem żądać będą łaski Papieża, albowiem bez handlu i związków w smutnem znayduią się położeniu; powstanie owo przypisać raczey należy stronnictwu iak woli powszechney; poczta ustała. Miasta te płaciły mniey podatku iak inne, Benevent uwolniony był nawet od podatku zwanego dativa czyli podatku gruntowego.

Niemcy.

Zgromadzenie związku Niemieckiego odprawiło na d. 3. Sierpnia zupełne posiedzenie, na którem wniosł Prezyduiący: Zgromadzenie związkowe na posiedzeniu 35 z roku 1817 zawyrokowało iuż uprzednie nie tylko względem pośrednictwa w sporach Członków Związku i ustanowienia dobrze urządzonego Sądu polubownego, lecz także na 35 posiedzeniu z roku 1819 pomiędzy przedmiotami, względem których naradzać się i przy otworzeniu posiedzeń ostatecznie miano zawyrokować, przedmiot ten naznaczony był ze wszystkich innych za pierwszy do rozpoznania. Pełnomocnicy wszystkich Rządzów związkowych w naradach swoich Ministeryalnych w Wiedniu w przyiemney zgodzie rozpatrzyli się i w tey okoliczności; a skutki ich narad położyły fundamentalne oznaczenia zamknięte w Akcie uchwały w Artykułach 21. i 24. Ponieważ w Artykule 21. do udzielenia bliższych przepisów w skutek maiących bydź wydanych Instrukcyy Posłom Seymu związkowego zastrzeżono sobie oraz wydania osobney uchwały, którey treść ma też samę moc obowiązuiącą iak sam Akt uchwały, i w tem samym sposobie; iak owa wyniesioną bydź powinna do uchwały Związku: Nayiaśnieyszy móy Monarcha upoważnił mnie przeto, abym tym końcem sporządzonych następuiących Artykułów 11 zamykaiących w sobie oraz i te, które mieści iuż w sobie Akt ostateczney uchwały, przełożył przezacnemu Zgromadzeniowi związkowemu z tym wnioskiem, by te oznaczenia stosownie do zaszłych narad i do oświadczeń wszystkich Posłów w imieniu ich mocodawców, w tym samym sposobie, iak Akt ostateczney uchwały przez iednomyślną zgodę wyniesione bydź mogły do uchwały Seymu związkowego.

Artykuł 1. Zgromadzenie związkowe we wszystkich sporach Członków Związku, które przed nie wytoczone zostaną podług przepisu Aktu związkowego, nakażać ma rozstrzygnienie sporu Sądowi polubownemu ieżeli uprzednie pośrednictwo żadnego nie odniosło skutku i przytem do poki względem Sądu polubownego nie zaydzie ogólnie iakowa inna ugoda, przestrzegać będzie przepisów zawartych w uchwale Seymu związkowego z d. 16. Czerwca 1817.

Artykuł 2. Kiedy wedle instrukcyi zawartey w uchwale Seymu związkowego z d. 16. Czerwca 1817. Sąd Naywyższy Państwa Związkowego wybrany będzie na Instancyią polubowną, więc takowy Sąd będzie miał moc kierowania sprawą i rozstrzygnienia iey we wszystkich głownych i ubocznych punktach nieograniczenie, bez żadnego wpływu Zgromadzenia związkowego lub Rządu kraiowego. Iednak Rząd kraiowy w razie wezwania

przez Zgromadzenie związku lub stronę spor wiodącą, w przypadku zwłoki ze strony Sądu, wyda potrzebne rozporządzenia ku przyspieszaniu rozwiązania sprawy.

Artykuł 3. Do udziału prawnego sporu pomiędzy dwoma Państwami związkowemi wtedy tylko przypuszczony zostanie trzeci Członek związkowy przed Sąd polubowny, ieżeli ten uzna istotny związek stosunków prawnych tego Członka z rozpoczętą sprawą. Odpozwanie w wspomnionym Sądzie polubownym ma także tylko w pomienionym przypadku mieysce i to wtedy, ieżeli nastąpiło zaraz po wydaniu pozwu.

Artykuł 4. Tam, gdzie nie masz szczególnych przepisow w wydawaniu wyrokow, Sąd polubowny postąpi podług zrodeł prawnych używanych niegdy pomocnie w sporach prawnych takiego rodzaiu przez Sądy Rzeszy, iak dalece takowe użyte bydź mogą w teraźnieyszych stosunkach Członkow związkowych.

Artykuł 5. Do wyrokow, które będą wydawane w imieniu Zgromadzenia związkowego dołączone bydź powinny dokładne powody sądzenia. Co się dotycze kosztow sprawy zawyrokuie Sąd obrany polubowny wedle powszechnych przepisów prawa, a przy oznaczeniu owych, postępować będzie podług przepisanego dla siebie porządku taxalnego, nie naznaczaiąc żadnych innych należytości.

Artykuł 6. Wyroki Sądu polubownego po ich ogłoszeniu uważane bydź maią i wykonywane, iako prawomocne; atoli odnowienie sprawy (restytucyia) dopuszczoną bydź może, ze względu nowo odkrytych czynności i dowodów; takowey żądać należy w ciągu lat 4 od dnia wynalezienia dowodów, lecz ta spełnienia wyroku Sądu polubownego wstrzymać nie będzie mogła.

Artykuł 7. Względem dopuszczenia odnowienia sprawy, ważności i prawnych skutków z nowo odkrytych czynności i dowodów zawyrokuie ten sam Sąd polubowny, który sprawę tę rozstrzygał.

Artykuł 8. Złożenie przysięgi na odnowienie sprawy wykonane będzie w Sądzie polubownym w obecności Przełożonego tey władzy, pod którey dozorem i zezwoleniem żądane iest odnowienie i przez tego urzędnika strony proszącey, który prowadził sprawę osobiście lub przez umocowanego. Jeżeli więcey do tego było użytych osob, więc przeciwna strona oznaczy, kto przysięgę odnowienia złożyć będzie powinien.

Artykuł 9. Zgromadzenie związkowe wydaie rozporządzenia względem spełnienia wyroków Sądu polubownego związkowego iak dalece te nie zaraz albo zupełnie wykonane nie zostały. Jeżeli w czasie uskutecznienia wyroku zachodzą ieszcze spory wymagaiące rozstrzygnienia Sądowego, takowe nastąpić ma od Sądu polubownego, który wydał wyrok maiący się uskutecznić.

Artykuł 10. Wolno iest Członkom związku w sporach ich, tak w teraz zachodzących poiedynczych wypadkach, iako też w przyszłości zgodzić się pomiędzy sobą na szczególne Sądy polubowne, tem bardziey, że dawnieysze rodzinne w tey mierze ugody przez ustanowienie Sądu polubownego związkowego ani sie znoszą, ani odmieniaią.

Artykuł 11. Zgromadzenie związkowe przedsięwezmie rozpoznanie Aktu uchwały Związku Seymowego z d. 16. Czerwca 1817, co się dotycze postępowania w sporach Członków związku pomiędzy sobą, przy czem każdemu Członkowi Związku wolno będzie wnieść dalsze i stosownieysze uzupełnienia.

Przełożenie.

Austryia: C. K. Poseł otrzymał zlecenie oświadczyć, iż Jego Nayaśnieyszy Dwor zezwala na to, aby przełożone 11 Artykułów względem Sądu polubownego po zasięgnieniu zdania, podobnym sposobem, iak Akt ostateczney uchwały zamienione zostały w prawo fundamentalne Związku.

Wszystkie inne głosy przystąpiły tak iak Austryia bezwarunkowo do propozycyi Prezyduiącego i uchwalono:

Oznaczenia zawarte w jiedynastu Artykułach uchwalone przez wszystkich umocowanych Państw związkowych na naradach Ministeryialnych w Wiedniu, dotyczące się postępowania przy ustanowieniu Sądu polubownego ninieyszem w tym samym sposobie iak sam Akt ostateczney uchwały przez zgodne przyzwolenie zamieniaią się w Uchwałę Seymu związkowego.

Jego Królewska Mości Król Wirtembergski powrócił na d. 17. Sierpnia wpożądanem zdrowiu przez Como i Splügen do Stutgardu. Królowa Jey Mość, która udała się mniey uciążliwą, chociaż przy dłuższą drogą przez Weronę i Innsbruck, spodziewaną była na d. 18. t. m.

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.